Programozási nyelvek – Java Műveletek

Kozsik Tamás

ELTE Eötvös Loránd Tudományegyetem

Outline

- Imperatív OOP stílus
- 2 Túlterhelés
- Funkcionális OOP stílus
- 4 final változók
- ⑤ Procedurális/moduláris stílus
- 6 Paraméterátadás
 - vararg
- Aliasing
- 8 Lambdál

Racionális számok

```
package numbers;
public class Rational {
    private int numerator, denominator;
    /* class invariant: denominator > 0 */
    public Rational( int numerator, int denominator ){
        if( denominator <= 0 ) throw new IllegalArgumentException();
        this.numerator = numerator;
        this.denominator = denominator;
```


Getter-setter

```
package numbers:
public class Rational {
    private int numerator, denominator;
    public Rational( int numerator, int denominator ){ ... }
    public void setDenominator( int denominator ){
        if( denominator <= 0 ) throw new IllegalArgumentException();</pre>
        this.denominator = denominator;
    public int getDenominator(){ return denominator; }
```


Tervezett használat

```
import numbers.Rational;
public class Main {
    public static void main( String[] args ){
        Rational p = new Rational(1,3);
        Rational q = new Rational(1,2);
        p.multiplyWith(q);
        println(p);
                             // 1/6
                             // 1/2
        println(q);
    }
    private static void println( Rational r ){
        System.out.println( r.getNumerator() + "/" +
                            r.getDenominator() );
```


Aritmetika

```
package numbers:
public class Rational {
    private int numerator, denominator;
    public Rational( int numerator, int denominator ){ ... }
    public int getNumerator(){ return numerator; }
    public int getDenominator(){ return denominator; }
    public void setNumerator( int numerator ){ ... }
    public void setDenominator( int denominator ){ ... }
    public void multiplyWith( Rational that ){
        this.numerator *= that.numerator:
        this.denominator *= that.denominator;
    }
```


Dokumentációs megjegyzéssel

```
package numbers:
public class Rational {
    /**
       Set {@code this} to {@code this} * {@code that}.
       @param that Non-null reference to a rational number,
    *
                   it will not be changed in the method.
       @throws NullPointerException When {@code that} is null.
    */
    public void multiplyWith( Rational that ){
        this.numerator *= that.numerator:
        this.denominator *= that.denominator;
    }
```


Műveletek sorozása

```
package numbers;
public class Rational {
    public Rational multiplyWith( Rational that ){
        this.numerator *= that.numerator;
        this.denominator *= that.denominator;
        return this:
Rational p = new Rational(1,3);
Rational q = new Rational(1,2);
p.multiplyWith(q).multiplyWith(q).divideBy(q);
println(p);
```

Outline

- Imperatív OOP stílus
- 2 Túlterhelés
- Funkcionális OOP stílus
- 4 final változók
- 5 Procedurális/moduláris stílus
- 6 Paraméterátadás
 - vararg
- Aliasing
- 8 Lambdál

Több metódus ugyanazzal a névvel

```
public class Rational {
    public void multiplyWith( Rational that ){
        this.numerator *= that.numerator;
        this.denominator *= that.denominator;
    }
    public void multiplyWith( int that ){
        this.numerator *= that;
Rational p = \text{new Rational}(1,3), q = \text{new Rational}(1,2);
p.multiplyWith(q);
p.multiplyWith(2);
```

Trükkös szabályok: "jobban illeszkedő"

```
static void m( long n ){ ... }
static void m( float n ){ ... }
public static void main( String[] args ){
    m(3);
}
```


Egyformán illeszkedő

```
static void m( long n, float m ){ ... }
static void m( float m, long n ){ ... }
public static void main( String[] args ){
   m(4,2);
Foo.java:5: error: reference to m is ambiguous
       m(4,2);
  both method m(long, float) in Foo
   and method m(float, long) in Foo match
 error
```


Több konstruktor ugyanabban az osztályban

```
public class Rational {
    public Rational( int numerator, int denominator ){
        if( denominator <= 0 ) throw new IllegalArgumentException();
        this.numerator = numerator;
        this.denominator = denominator;
    public Rational( int value ){
        numerator = value;
        denominator = 1;
```

Rational p = new Rational(1,3), q = new Rational(3);

• Több metódus ugyanazzal a névvel, több konstruktor

- Több metódus ugyanazzal a névvel, több konstruktor
- Formális paraméterek eltérnek
 - Paraméterek száma
 - Paraméterek deklarált típusa

- Több metódus ugyanazzal a névvel, több konstruktor
- Formális paraméterek eltérnek
 - Paraméterek száma
 - Paraméterek deklarált típusa
- Híváskor a fordító eldönti, melyiket kell hívni
 - Az aktuális paraméterek száma,
 - illetve deklarált típusa alapján

- Több metódus ugyanazzal a névvel, több konstruktor
- Formális paraméterek eltérnek
 - Paraméterek száma
 - Paraméterek deklarált típusa
- Híváskor a fordító eldönti, melyiket kell hívni
 - Az aktuális paraméterek száma,
 - illetve deklarált típusa alapján
- Fordítási hiba, ha:
 - Egyik sem felel meg a hívásnak
 - Ha több is egyformán megfelel

Jó ez így?

```
public class Rational {
    public void multiplyWith( Rational that ){
        this.numerator *= that.numerator;
        this.denominator *= that.denominator;
    }
    public Rational multiplyWith( Rational that ){
        this.numerator *= that.numerator;
        this.denominator *= that.denominator;
        return this;
```


Jogos túlterhelés

```
public class Rational {
    public void set( int numerator, int denominator ){
        if( denominator <= 0 ) throw new IllegalArgumentException();</pre>
        this.numerator = numerator;
        this.denominator = denominator;
    public void set( Rational that ){
        if( that == null ) throw new IllegalArgumentException();
        this.numerator = that.numerator;
        this.denominator = that.denominator;
```


Alapértelmezett érték?

```
public class Rational {
    public void set( int numerator, int denominator ){
        if( denominator <= 0 ) throw new IllegalArgumentException();</pre>
        this.numerator = numerator;
        this.denominator = denominator;
    public void set( int value ){
        set(value,1);
    }
    public void set(){
        set(0);
```


17 / 69

Alapértelmezett érték – a Java ezt nem engedi

```
public class Rational {
    public Rational( int numerator = 0, int denominator = 1 ){
        if( denominator <= ∅ ) throw new IllegalArgumentException();
        this.numerator = numerator;
        this.denominator = denominator;
    public void set( int numerator = 0, int denominator = 1 ){
        if( denominator <= 0 ) throw new IllegalArgumentException();</pre>
        this.numerator = numerator;
        this.denominator = denominator:
```

18 / 69

Konstruktorok egymást hívhatják

```
public class Rational {
    public Rational( int numerator, int denominator ){
        if( denominator <= 0 ) throw new IllegalArgumentException();</pre>
        this.numerator = numerator;
        this.denominator = denominator;
    public Rational( int value ){
        this(value,1);
                                    // legelső utasítás kell legyen
    }
    public Rational(){
        this(0);
```


Konstruktor(ok) helyett gyártóművelet(ek)

```
factory method, pl. new Rational(0) helyett Rational.zero()
public class Rational {
    private Rational( int numerator, int denominator ){
        this.numerator = numerator;
        this.denominator = denominator;
    }
    public static Rational make( int numerator, int denominator ){
        return new Rational(numerator, denominator);
    public static Rational valueOf( int val ){return make(val,1);}
    public static Rational oneOver( int den ){return make(1,den);}
    public static Rational zero(){ return make(0,1); }
```

Outline

- Imperatív OOP stílus
- 2 Túlterhelés
- Funkcionális OOP stílus
- final változók
- ⑤ Procedurális/moduláris stílus
- 6 Paraméterátadás
 - vararg
- Aliasing
- 8 Lambdál

Egy másfajta megközelítés

```
package numbers:
public class Rational {
   public void multiplyWith( Rational that ){ ... }
   public Rational times( Rational that ){ ... }
Rational p = new Rational(1,3);
Rational q = new Rational(1,2);
p.multiplyWith(q);
println(p);
           // 1/6
Rational r = p.times(q);
println(r);
              // 1/12
println(p);
                    // 1/6
```

Megvalósítások

```
package numbers;
public class Rational {
    private int numerator, denominator;
    public Rational( int numerator, int denominator ){ ... }
    public Rational times( Rational that ){
        return new Rational( this.numerator * that.numerator,
                             this.denominator * that.denominator );
    }
    public void multiplyWith( Rational that ){
        this.numerator *= that.numerator;
        this.denominator *= that.denominator;
```


23 / 69

Megvalósítások

```
package numbers:
public class Rational {
    private int numerator, denominator;
    public Rational( int numerator, int denominator ){ ... }
    public Rational times( Rational that ){
        return new Rational( this.numerator * that.numerator,
                             this.denominator * that.denominator );
    }
    public Rational multiplyWith( Rational that ){
        this.numerator *= that.numerator;
        this.denominator *= that.denominator:
        return this;
```


Sosem módosuló belső állapot

```
package numbers;
public class Rational {
    private int numerator, denominator;
    public Rational( int numerator, int denominator ){
        if( denominator <= 0 ) throw new IllegalArgumentException();</pre>
        this.numerator = numerator;
        this.denominator = denominator;
    public int getNumerator(){ return numerator; }
    public int getDenominator(){ return denominator; }
    public Rational times( Rational that ){ ... }
    public Rational plus( Rational that ){ ... }
    . . .
```


Módosíthatatlan mezőkkel

```
package numbers;
public class Rational {
    private final int numerator, denominator;
    public Rational( int numerator, int denominator ){
        if( denominator <= 0 ) throw new IllegalArgumentException();</pre>
        this.numerator = numerator;
        this.denominator = denominator;
    public int getNumerator(){ return numerator; }
    public int getDenominator(){ return denominator; }
    public Rational times( Rational that ){ ... }
    public Rational plus( Rational that ){ ... }
    . . .
```


26/69

Outline

- Imperatív OOP stílus
- 2 Túlterhelés
- Funkcionális OOP stílus
- 4 final változók
- 5 Procedurális/moduláris stílus
- 6 Paraméterátadás
 - vararg
- Aliasing
- 8 Lambdák

Globális konstans

```
public static final int WIDTH = 80;
```

- Osztályszintű mező
- Picit olyan, mint a C-ben egy #define
- Hasonló a C-beli const-hoz is (de nem pont ugyanaz)
- Konvenció: végig nagy betűvel írjuk a nevét

Módosíthatatlan mező

- Például WIDTH globális konstans
- Vagy Rational két mezője
- Ha egyszer értéket kapott, nem adhatunk új értéket neki
- Inicializáció során értéket kell kapjon

```
• "Üres konstans" (blank final)!
```

```
public class Rational {
   private final int numerator, denominator;
   public Rational( int numerator, int denominator ){
      this.numerator = numerator;
      this.denominator = denominator;
   }
```


Módosíthatatlan lokális változó

```
public class Rational {
    ...
    public void simplify(){
        final int gcd = gcd(numerator, denominator);
        numerator /= gcd;
        denominator /= gcd;
    }
    ...
}
```


Módosíthatatlan formális paraméter

```
Hibás
static java.math.BigInteger factorial( final int n ){
    assert n > 0;
    java.math.BigInteger result = java.math.BigInteger.ONE;
    while( n > 1 ){
        result = result.multiply(java.math.BigInteger.valueOf(n));
        --n;
    }
    return result;
}
```


Módosíthatatlan formális paraméter

```
Helyes
static java.math.BigInteger factorial( final int n ){
    assert n > 0;
    java.math.BigInteger result = java.math.BigInteger.ONE;
    for( int i=n; i>1; --i ){
        result = result.multiply(java.math.BigInteger.valueOf(i));
    }
    return result;
}
```


Mutable versus Immutable

```
Módosítható belső állapot

public class Rational {
    private int numerator, denominator;
    public Rational( int numerator, int denominator ){ ... }
    public int getNumerator(){ return numerator; } ...
    public void setNumerator( int numerator ){ ... }
    public void multiplyWith( Rational that ){ ... }
```

Módosíthatatlan belső állapot

```
public class Rational {
   private final int numerator, denominator;
   public Rational( int numerator, int denominator ){ ... }
   public int getNumerator(){ return numerator; }
   public int getDenominator(){ return denominator; }
   public Rational times( Rational that ){ ... }
```

Más elnevezési konvenció

public class Rational {

```
private final int numerator, denominator;
public Rational( int numerator, int denominator ){ ... }
public int numerator(){ return numerator; }
public int denominator(){ return denominator; }
public Rational times( Rational that ){ ... }
}
System.out.println( p.numerator() + "/" + p.denominator() );
```


Más elnevezési konvenció + mutable + túlterhelés

```
public class Rational {
    private int numerator, denominator;
    public int numerator(){ return numerator; }
    public void numerator( int numerator ){
        this.numerator = numerator;
p.numerator(3);
System.out.println( p.numerator() );
```

Nyilvános módosíthatatlan belső állapot

```
public class Rational {
    public final int numerator, denominator;
    public Rational( int numerator, int denominator ){ ... }
    public Rational times( Rational that ){ ... }
    ...
}
```

Érzékeny a reprezentációváltoztatásra!

Reprezentációváltás

```
public class Rational {
    private final int[] data;
    public Rational( int numerator, int denominator ){
        if( denominator <= 0 ) throw new IllegalArgumentException();
        data = new int[]{ numerator, denominator };
    }
    public int numerator(){ return data[0]; }
    public int denominator(){ return data[1]; }
    public Rational times( Rational that ){ ... }
}</pre>
```


Kitérő

```
int[] t = new int[3];
t = new int[4];

int[] s = {1,2,3};
s = {1,2,3,4}; // fordítási hiba
s = new int[]{1,2,3,4};
```


final referencia

```
final Rational p = new Rational(1,2);
p.setNumerator(3);
p = new Rational(1,4); // fordítási hiba
```


final referencia

```
final Rational p = new Rational(1,2);
p.setNumerator(3);
p = new Rational(1,4); // fordítási hiba

final int[] data = new int[2];
data[0] = 3;
data[1] = 4;
data = new int[3]; // fordítási hiba
```


Karaktersorozatok ábrázolása

• java.lang.String: módosíthatatlan (immutable)

```
String fourtytwo = "42";
String twentyfour = fourtytwo.reverse();
String twentyfourhundredfourtytwo = twentyfour + fourtytwo;
```


Karaktersorozatok ábrázolása

• java.lang.String: módosíthatatlan (immutable)

```
String fourtytwo = "42";
String twentyfour = fourtytwo.reverse();
String twentyfourhundredfourtytwo = twentyfour + fourtytwo;
```

• java.lang.StringBuilder és java.lang.StringBuffer: módosítható

```
StringBuilder sb = new StringBuilder("");
for( char c = 'a'; c <= 'z'; ++c ){
    sb.append(c).append(',');
}
sb.deleteCharAt(sb.length()-1);  // remove last comma
String letters = sb.toString();</pre>
```


Karaktersorozatok ábrázolása

• java.lang.String: módosíthatatlan (immutable)

```
String fourtytwo = "42";
String twentyfour = fourtytwo.reverse();
String twentyfourhundredfourtytwo = twentyfour + fourtytwo;
```

• java.lang.StringBuilder és java.lang.StringBuffer: módosítható

```
StringBuilder sb = new StringBuilder("");
for( char c = 'a'; c <= 'z'; ++c ){
    sb.append(c).append(',');
}
sb.deleteCharAt(sb.length()-1);  // remove last comma
String letters = sb.toString();</pre>
```

char[]: módosítható

Hatékonyságbeli kérdés

```
StringBuilder sb = new StringBuilder("");  // temporary
for( char c = 'a'; c <= 'z'; ++c ){
    sb.append(c).append(',');
}
sb.deleteCharAt(sb.length()-1);
String letters = sb.toString();

String letters = "";
for( char c = 'a'; c <= 'z'; ++c ){
    letters += (c + ',');</pre>
```


letters = letters.substring(0,letters.length()-1);

Outline

- Imperatív OOP stílus
- 2 Túlterhelés
- Funkcionális OOP stílus
- final változók
- 5 Procedurális/moduláris stílus
- 6 Paraméterátadás
 - vararg
- Aliasing
- 8 Lambdál

Osztályszintű metódus (függvény)

```
public class Rational {
    private final int numerator, denominator;
    public Rational( int numerator, int denominator ){ ... }
    public int numerator(){ return numerator; }
    public int denominator(){ return denominator; }
    public static Rational times( Rational left, Rational right ){
        return new Rational( left.numerator * right.numerator,
                              left.denominator * right.denominator );
Rational p = \text{new Rational}(1,3), q = \text{new Rational}(1,2);
Rational r = Rational.times(p,q);
```

private int numerator, denominator;

Osztályszintű metódus (eljárás)

public class Rational {

```
public Rational( int numerator, int denominator ){ ... }
    public int getNumerator(){ return numerator; }
    public void setNumerator( int numerator ){ ... }
    . . .
    public static void multiplyLeftWithRight( Rational left,
                                                Rational right ){
        left.numerator *= right.numerator;
        left.denominator *= right.denominator;
Rational p = \text{new Rational}(1,3), q = \text{new Rational}(1,2);
Rational.multiplyLeftWithRight(p,q);
```

Outline

- Imperatív OOP stílus
- 2 Túlterhelés
- Funkcionális OOP stílus
- 4 final változók
- 5 Procedurális/moduláris stílus
- 6 Paraméterátadás
 - vararg
- Aliasing
- 8 Lambdál

Paraméterátadási technikák

- Szövegszerű helyettesítés
- Érték szerinti
- Érték-eredmény szerinti
- Eredmény szerinti
- Cím szerinti
- Megosztás szerinti
- Név szerinti
- Igény szerinti

Paraméterátadás Javában

```
Érték szerinti (call-by-value)
primitív típusú paraméterre

public void setNumerator( int numerator ){
    this.numerator = numerator;
}
```

```
Megosztás szerinti (call-by-sharing)
```

Érték szerinti (call-by-value)

```
public void setNumerator( int numerator ){
    this.numerator = numerator;
    numerator = 0;
}
```

```
Rational p = new Rational(1,3);
int two = 2;
p.setNumerator(two);
println(p);
System.out.println(two);
```


Megosztás szerinti (call-by-sharing)

```
Rational p = new Rational(1,3), q = new Rational(1,2);
Rational.multiplyLeftWithRight(p,q);
println(p);
```


Változó számú paraméter

```
static int sum( int[] nums ){
   int s = 0;
   for( int n: nums ){ s += n; }
   return s;
}

sum( new int[]{1,2,3,4,5,6} )
```


Változó számú paraméter

```
static int sum( int[] nums ){
   int s = 0;
   for( int n: nums ){ s += n; }
   return s;
}
   sum( new int[]{1,2,3,4,5,6} )
```

```
static int sum( int... nums ){
   int s = 0;
   for( int n: nums ){ s += n; }
   return s;
}
```


Outline

- Imperatív OOP stílus
- 2 Túlterhelés
- Funkcionális OOP stílus
- final változók
- 5 Procedurális/moduláris stílus
- 6 Paraméterátadás
 - vararg
- Aliasing
- 8 Lambdál

Íme egy jól kinéző osztálydefiníció...

```
package numbers:
public class Rational {
    public void multiplyWith( Rational that ){
        this.numerator *= that.numerator;
        this.denominator *= that.denominator;
    }
    public void divideBy( Rational that ){
        if( that.numerator == 0 )
            throw new ArithmeticException("Division by zero!");
        this.numerator *= that.denominator;
        this.denominator *= that.numerator;
```


És ha a paraméterek nem diszjunktak?

package numbers;

public class Rational {

```
public void divideBy( Rational that ){
        if( that.numerator == 0 )
            throw new ArithmeticException("Division by zero!");
        this.numerator *= that.denominator:
        this.denominator *= that.numerator;
Rational p = new Rational(1,2);
p.divideBy(p);
```

Belső állapot kiszivárgása

```
public class Rational {
   private int[] data;
    public int getNumerator(){ return data[0]; }
    public int getDenominator(){ return data[1]; }
    public void set( int[] data ){
        if( data == null || data.length != 2 || data[1] <= 0 )
           throw new IllegalArgumentException();
        this.data = data;
int[] cheat = {3,4};
Rational p = new Rational(1,2); p.set(cheat);
cheat[1] = 0; // p.getDenominator() == 0 :-(
```

Belső állapot kiszivárgása ügyetlen konstruálás miatt

```
public class Rational {
   private final int[] data;
    public int getNumerator(){ return data[0]; }
    public int getDenominator(){ return data[1]; }
    public Rational( int[] data ){
        if( data == null || data.length != 2 || data[1] <= 0 )
            throw new IllegalArgumentException();
        this.data = data;
int[] cheat = {3,4};
Rational p = new Rational(cheat);
cheat[1] = 0; // p.getDenominator() == 0 :-(
```

Belső állapot kiszivárgása getteren keresztül

```
public class Rational {
   private final int[] data;
   public int getNumerator(){ return data[0]; }
   public int getDenominator(){ return data[1]; }
   public int[] get(){ return data; }
Rational p = new Rational(1,2);
int[] cheat = p.get();
```


Defenzív másolás

```
public class Rational {
    private final int[] data;
    public Rational( int[] data ){
        if( data == null || data.length != 2 || data[1] <= 0 )
            throw new IllegalArgumentException();
        this.data = new int[]{ data[0], data[1] };
    }
    public void set( int[] data ){ /* hasonlóan */ }
    public int[] get(){
        return new int[]{ data[0], data[1] };
```


Módosíthatatlan objektumokat nem kell másolni

```
public class Person {
    private String name;
    private int age;
    public Person( String name, int age ){
        if( name == null || name.trim().isEmpty() || age < 0 )
            throw new IllegalArgumentException();
        this.name = name;
        this.age = age;
    }
    public String getName(){ return name; }
    public int getAge(){ return age; }
    public void setName( String name ){ ... this.name = name; }
    public void setAge( int age ){ ... this.age = age; }
```

58 / 69

Tömbelemek között is lehet aliasing

```
Rational rats[2]; // fordítási hiba

Rational rats[] = new Rational[2]; // = {null,null};

Rational[] rats = new Rational[2]; // gyakoribb

rats[0] = new Rational(1,2);

rats[1] = rats[0];

rats[1].setDenominator(3);

System.out.println(rats[0].getDenominator());
```

módosítható versus módosíthatatlan

Ugyanaz az objektum többször is lehet a tömbben

```
/**
    ...
    PRE: rats != null
    ...
*/
public static void increaseAllByOne( Rational[] rats ){
    for( Rational p: rats ){
        p.setNumerator( p.getNumerator() + p.getDenominator() );
    }
}
```


Dokumentálva

```
/**
    ...
    PRE: rats != null and (i!=j => rats[i] != rats[j])
    ...
*/
public static void increaseAllByOne( Rational[] rats ){
    for( Rational p: rats ){
        p.setNumerator( p.getNumerator() + p.getDenominator() );
    }
}
```


Tömbök tömbje

- Javában nincs többdimenziós tömb (sor- vagy oszlopfolytonos)
- Tömbök tömbje (referenciák tömbje)

```
int[][] matrix = {{1,0,0},{0,1,0},{0,0,1}};
int[][] matrix = new int[3][3];
for( int i=0; i<matrix.length; ++i ) matrix[i][i] = 1;
int[][] matrix = new int[5][];
for( int i=0; i<matrix.length; ++i ) matrix[i] = new int[i];</pre>
```


62 / 69

Ismét aliasing – bug-gyanús

```
{new Rational(1,2), new Rational(1,2)},
                        {new Rational(1,2), new Rational(1,2)} };
Rational half = new Rational(1,2);
```

Rational[][] matrix = { {new Rational(1,2), new Rational(1,2)},

```
Rational[] halves = {half, half};
Rational[][] matrix = {halves, halves, halves};
```


Outline

- Imperatív OOP stílus
- 2 Túlterhelés
- Funkcionális OOP stílus
- 4 final változók
- 5 Procedurális/moduláris stílus
- 6 Paraméterátadás
 - vararg
- Aliasing
- 8 Lambdák

Lambda-kifejezések

```
int[] nats = {0, 1, 2, 3, 4, 5, 6};

int[] nats = new int[1000];
for( int i=0; i<nats.length; ++i ) nats[i] = i;

int[] nats = new int[1000];
java.util.Arrays.setAll(nats, i->i);

java.util.Arrays.setAll(nats, i->(int)(100*Math.random()));
```


Több paraméterrel

```
public static void main( String[] args ){
    java.util.Arrays.sort(args);
    java.util.Arrays.sort( args, (s,z) -> s.length()-z.length() );
}
```


Lehetőségek

Funkcionális programozás

68 / 69

Részleges alkalmazás

